

VLĂSTARUL

REVISTA LICEULUI „SPIRU HARET“

APARE LUNAR

Alexandru Odobescu

Sunt 30 de ani dela moartea lui Alexandru Odobescu! Marele prozator și-a făcut educația sub înrăurirea literară și patriotică a generațiunii eroice dela 1848 și a avut drept model producțiunile unor scriitori ca Alexandri, Russo și Bălcescu.

Inchinarea lui spre studiul folklorului român se datorește dragostei ce i-au inspirat-o pentru poezia populară scriitorii ce alcătuiesc în literatura noastră așa zisul curent popular-estetic, dintre 1840 și 1860.

...Patrioții români erau emigrați la Paris, în urma înăbușirii revoluțiunii din Principate. Acolo reluaseră firul propagandei în favoarea cauzei românești. Câte-va reviste erau menite să păstreze viu entuziasmul patriotic, în sufletul emigraților.

În paginile uneia dintre aceste publicațiuni, „Junimea Română“ dela 1852, apare un articol intitulat „Muncitorul român“. Cuvinte calde îmbracă sentimentul de melancolie al autorului, față de răbdarea de fier a țăranului muncitor.

Articolul se încheie cu un apel către „junii români“ cari aveau menirea să ridice pe țăran din starea de iobagie, în care-l adânciseră suferințele de veacuri.

Autorul era tânărul student Al. Odobescu, care-și făcea studii serioase, la școala realistă istorică, ce preocupă pe vremea aceea spiritul francez.

Ce minunată îmbinare sufletească! Simțimântul patriotic exaltat la școala marilor patrioți români, unit cu spiritul sănătos, de precizie și de măsură, al unei educațiuni izvorite dintr'o veche civilizațiune latină.

Dar Odobescu era și un mare admirator al clasicismului antic. Acolo găsea el seninătatea artei, seninătatea de

gândire, frumosul întrupat în opere nepieritoare, simetrie și armonie în exprimare. Pe toate, a luptat să le introducă în limba noastră literară, îmbogățind-o și dându-i eleganța și armonia ce se găsesc în stilul său.

În afară de toate aceste înrăuriri, Odobescu eră creat să fie prozator. Ca și înaintașii săi, Bălcescu și Ion Ghica, amândoi Munteni, Odobescu a fost menit, prin temperament, să ducă la desăvârșire proza literară. În timp ce scriitorii din Moldova erau aplicați mai mult spre contemplare și reverie, Odobescu, urmând tradiția înaintașilor săi din Muntenia, ajunge la desăvârșirea limbii scrise, prin operele sale în proză.

În chipul acesta, din pana lui Odobescu au răsărit acele perioade de stil ce-ți dau imaginea unor lanuri de grâu ce se apleacă domol la adierea zilelor de vară...

Cine n'a citit *Tigrul păcălit* și n'a petrecut sub înrăurirea umorului sănătos al scriitorului? Cine iarăși n'a sorbit cu nesaț povestea *Ioanei d'Arc*, așa cum a fost pictată de pana lui Odobescu?

Cine nu s'a înflăcarat la lectura celor două disertațiuni, cu adânc înțeles de neam, *Moșii și Curcanii*? Numele istorice, *Mlînea cel rău* și *Doamna Chiajna*, decăteori n'au cucerit sufletul vibrător al elevilor, prin concepția și mai ales prin limba în care sunt scrise? Farmecul minunatei „mincinoase cărți de vânătorie”, cu bogatele ei descrieri și amintiri și cu basmele neîntrécute, comori de imaginații creatoare a poporului, încântă inimile.

Basmele mitologice, cu parfumul lor arhaic, sau notele literare ce sunt resfirate prin toate studiile și cercetările istorice și arheologice ale lui Odobescu, vin să adauge la frumusețea graiului literar, ce face epocă, pe la 1880.

Rostul acestor rânduri e să deștepte din nou luarea aminte a școlarilor noștri, asupra acestor comori de limbă bogată, mlădioasă și împodobită, din scrierile lui Odobescu: Prin cetirea lor, prin sorbirea lor nesațioasă, se formează stilul frumos. Cu cât cetesti mai mult scrieri de valoare și desăvârșite ca formă, cu atât te deprinzi a mâinii la rându-ți limba noastră literară.

Iar amintirea unui scriitor nu se prăzmuește altfel mai frumos decât cetindu-l și fermecându-te de darurile pe cari le-a lasat moștenire urmașilor.

V. V. HANEȘ

Grădinile

*Răsar în calea visului stingher
Buchete vii de trandafiri în floare.
În orice fir, e-o rugă către cer,
Și 'n orice clipă, rade-o sărbătoare.*

*Înfiorate, de cântări șoptite,
De stropii sburători, căzuți din soare,
Grădinile, par ființe rătăcite
În zori de zi, pe 'ntinsuri de ogoare.*

*Le 'ngână vântul vorbele și taina
Ascunsă în potire-o smulge blând...
Cu brațe moi, le jălduiește haina,
Și dacă pleacă, vine iar, curând.*

*Grădinile sunt ființe rătăcite,
Visând mereu tot alte țărături noi.
Ne sunt surori, căci, Toamna de le frânge
Durerea lor, o 'ngrămădește 'n noi.*

VICTOR DUMITRESCU
Student

Elemente de preistorie

— Paleontologie, arheologie —

Încă din vechime, forma particulară a unor pietre atrăsese atenția învățaților. Se credeă că aceste pietre, numite *ceraunii*, se formează în nori pe timp de furtună și li se atribuiă anumite calități; deaceea erau și păstrate cu multă îngrijire.

În veacul al XVI-lea, s'au găsit câțiva îndrăzneți, care să afirme că aceste pietre sunt instrumente fabricate de oamenii preistoriei. Mai târziu, în veacul al XVIII-lea, Jus-sieu și Mahudel, în Franța, au susținut acelaș lucru. Ce o-poziție crâncenă au trebuit să întâmpine însă în fața Aca-demiei! Dar în sfârșit, adevărul științific a triumfat.

Descoperirile paleontologice și arheologice făcute în veacul al XIX-lea de învățați ca: Boucher de Perthes, Edouard Lartet, Quatrefages de Bréau, Broca, Hamy, Cartailhac, Mortillet, Piette, M. Boule, Verneau, Dr. Capitan, Peyrony, abatele Breuil, au isbit să ridice puțin vălul care ascunde tot trecutul omului anterior timpurilor istorice.

Când și-a făcut omul apariția pe pământ? Care a fost primul nostru strămoș? Iată niște întrebări care au dat mult de lucru învățaților.

Descoperirile făcute în straturile scoarței pământesteți dovedesc că industria preistorică — mai ales aceea de la începutul quaternarului — se datorește unor rase de oameni care nu mai există astăzi. Scheletele fosile și instrumentele de piatră, descoperite în aceleași medii geologice, ne ajută la cunoașterea industriei propriie fiecărei rase. E cu neputință însă să studiem arheologia preistorică, fără să ne folosim de geologie și paleontologie.

Și acum să vedem care sunt diviziunile și subdiviziunile arheologice ale preistoriei.

Era terțiară. — Descoperirea unei calote craniene, a unor molari omenești și a unui femur, făcută în insula Iava (1890) — într'un mediu terțiar — de doctorul Dubois, tinde să dovedească existența unei ființe — *Pithecanthropus erectus* — intermediare între antropoide și om, la sfârșitul pliocenului. Toți învățații însă sunt de acord să fixeze originea omului la începutul erei quaternare, în *pleistocen*.

Era quaternară cuprinde două diviziuni *pleistocenul* (marea fază interglaciară — după faza glaciară din pliocen —, marea fază glaciară, faza post glaciară), care corespunde *epoeci paleolitice* sau a *pietrei cioplite*, și *holocenul*, (epoca actuală, cu plante și animale care există și astăzi în Europa) când se dezvoltă *industria neolitică* (a *pietrei șlefuite*) și aceea a *metalelor* (cupru, bronz, fier).

Epoca paleolitică cuprinde șase diviziuni arheologice, care ne arată evoluția industriei preistorice până în holocen.

Epicile chelleană și acheuleană. — La începutul erei quaternare clima eră caldă și umedă. Omul trăia laolaltă cu marile pahiderme (elefantul antic, rinocerul de Merk, hipopotamul), cu erbivorele (boul, zimbriul, calul, cerbul) și

cu marile carnivore (leul, tigru, hiena, ursul peșterilor) împotriva cărora trebuia să lupte. O falcă descoperită la Mauer, lângă Heidelberg (Germania) dovedește existența unui om (*Homo Heidelbergensis*) asemănător pitecantropului. Un craniu omnesc găsit la Piltdown (Anglia) prezintă însă caractere mult mai evolute deși datează din aceeași epocă (*Homo Dawsoni*).

Omul epocii *chelleene* (după stațiunea preistorică de la Chelles, Seine-et-Marne, Franța) știa să cioplească silexul din care își făcea instrumentele și armele. Unelele chelleene au forma triunghiulară și adeseori ovală.

În epoca *acheuleană* (după stațiunea Saint-Acheul, Somme, Franța) clima devine mai rece. Mamutul trăiește în apusul Europei. Omul, care în epoca precedentă se hrănea numai cu fructe, devine acum carnivor; clima rece îl silește să-și facă o îmbrăcăminte din piei de animale și totdeodată să-și caute adăpost în peșteri. El își fabrică instrumentele tot din cremene, însă le perfecționează. Din epoca *acheuleană* ne-au rămas cuțite, sfredele, răzătoare, etc.

Epoca moustieriană. — În epoca *moustieriană* (stațiunea Moustier, Dordogne, Franța) clima e rece. Ghețarii cuprind nordul Europei. Renul își face apariția.

Craniile omenești descoperite la Neanderthal (Prusia renană) și la Chappelle-aux-Saints (Franța) datează din epoca *moustieriană* și prezintă caractere simiești: *Homo Neanderthalensis* avea o înfățișare bestială, capul lunguț, craniul mare și lat, fruntea trasă îndărăt, arcadele sprâncenelor pronunțate, falca inferioară fără bărbie, regiunea occipitală comprimată de sus în jos, corpul puțin încovoiat și acoperit cu păr des. Instrumentele și armele de piatră se perfecționează, sulța are vârful de piatră și de formă triunghiulară.

Epoca aurignaciană. — În epoca *aurignaciană* (de la Aurignac, Haute-Garonne, Franța) frigul persistă, ghețarii tot mai cuprind nordul Europei. Rasa dolihocefală din *Cro Magnon* (Dordogne, Franța) și cea negroidă din *Grimaldi* sau din *Baoussé-Roussé* (staț. preist. lângă Mentone, hot. franco-ital.) trăiesc în apusul Europei. Mulți învățați cred însă că rasa negroidă din Grimaldi, a venit din Africa, pe când nu există vreo despărțire între acest continent și Europa.

Omul începe să-și facă instrumente din os, corn, fildes

și pentru întâia oară încearcă să deseneze. Din epoca aurignaciană datează cele dintâi picturi omenești de pe pereții peșterilor. În peșterile din Grimaldi s'au găsit o mulțime de statuete, începutul sculpturii.

Omul aurignacian se tatuă ca sălbatecii australieni de astăzi și își împodobește corpul cu coliere făcute din scoici sau dinți de animale.

Epoca solutreană. — În epoca *solutreană* (după stațiunea Solutré, Saône-et-Loire, Franța) frigul devine mai uscat. Omul, care aparține rasei Cro-Magnon, trăiește din vânat și pescuit. El nascocoște acul cu urechi, făcut din os.

Epoca magdaleniană. — În epoca *magdaleniană* (după stațiunea Madeleine, Dordogne, Franța) frigul devine mai intens (ca acela al Laponiei de astăzi). Renul e răspândit în centrul și apusul Europei și trăiește laolaltă cu mamutul și cu zimbrii.

Omul trăiește în peșteri, e *troglodit*. El aparține rasei dolihocefale *Laugerie-Chancelade*, urmașa rasei Cro-Magnon.

Din epoca magdaleniană datează cele mai frumoase desene preistorice. S'au găsit în peșterile din vremea aceia oase de ren minunat sculptate. Omul magdalenian are un simț estetic: vânătorul de reni n-a lăsat opere de artă care pot rivaliza cu acelea ale artiștilor noștri de astăzi. Sculpturile și desemnurile pe os reprezintă reni, mamuți, urși, cu alte cuvinte animale contemporane omului magdalenian. Demne de admirație sunt picturile din *Altamira* (Santander, Spania) și de la *les Eyzies* (Dordogne, Franța) care ne înfățișează zimbri în diferite poziții.

Bineînțeles că aceste picturi n'aveau unicul scop de a satisface simțul estetic al omului, ele aveau, după cum cred unii arheologi, și un caracter religios. În fața acestor picturi aveau loc ceremonii religioase.

Se pare că și scrierea datează din epoca magdaleniană.

Epoca neolitică. — Epocii paleolitice îi urmează o epocă de tranziție—epoca *aziliană*— spre cea neolitică. Începutul neoliticului corespunde însă cu acela al epocii actuale (holocenul). Ghețarii care în pleistocen se întindeau peste tot nordul Europei se retrag iar renul dispăre din centrul și apusul continentului. Fauna și flora iau înfățișarea pe care o au și astăzi.

Din epoca neolitică datează invazia în centrul și în

apusul Europei a unei rase brahicefale (*Homo alpinus*) care venea din răsărit—probabil din Asia—prin valea Dunării. Năvălitorii aduc cu ei o nouă industrie, cu totul deosebită de aceea a vechilor locuitori. Ei își construiesc locuințe *lacustre* și ridică acele uriașe monumente religioase—*monumente megalitice*—numite în limba bretonă *menhir*, *kromlech* și *dolmen*. Omul epocii neolitice perfecționează instrumentele sale de piatră, le șlefuește; domesticizează unele animale și cultivă cerealele. În regiunile însă unde a înflorit arta magdaleniană (Franța, Spania) ne apare acum omul lipsit de simțul estetic. Cu toate acestea, în unele ținuturi din Europa, în Moldova de astăzi (la *Cucuteni*, lângă Iași) și în Tracia, s'au găsit o mulțime de statuete și de vase de pământ—ceramica e o industrie proprie neoliticului—care datează din epoca pietrei șlefuite. Acest fapt ne dovedește că în regiunile Dunării de jos au existat, în epoca neolitică, centre preistorice însemnate, care aveau o industrie și o artă. În ruinele Troiei, anterioare lui Priam, și în Egipt s'au găsit statuete neolitice, mult mai vechi ca piramidele din epoca faraonilor.

Tot în epoca neolitică noi populațiuni se stabilesc în nordul Europei. Acestea aparțin rasei dolihocefale *Homo nordicus*, care cuprinde pe cea mare parte din neamurile germanice de astăzi.

În zorii epocii istorice trei rase locuiesc pe pământul Europei: *Homo meridionalis* (Spania, Italia) descendentul vânătorilor magdalenieni, *Homo alpinus* (Pen. Balcanică, centrul Europei, Franța centrală) și *Homo nordicus* (Scandinavia, Germania, Franța de nord, Marea Britanie).

Vârsta de bronz urmează celei de piatră. Industria bronzului—proprie Orientului clasic—e introdusă în Europa la începutul timpurilor istorice, în *protoistorie*. Pe când însă Europa e la industria bronzului, Egiptul faraonilor își are anelele scrise; Cheops, Chephren și Mycerinus ridică uriașele piramide.

Civilizația care isvorăște în Orient—valea Nilului, Mesopotamia,—nu se localizează aici; pe țărmurile Mediteranei înflorște arta *minoică*, în Creta; cea *miceniană*, în Mycene și cea *etruscă*, în Italia. Fenecienii colindă marea Mediterană. Civilizația *egipteană* și cea *sumero-akkadiană* sînt însă focarul de unde a izvorât cultura antică.

Cu epoca bronzului putem încheia preistoria. Odată cunoscută evoluția omului preistoric, rămâne ca într'un număr viitor să vedem migrațiunile popoarelor și formarea limbilor, chestiuni din domeniul istoriei și al filologiei.

Valeriu Papahagi

„Orfanul“

*Mult trist ești azi copile fără mamă
Și fața-ți de durere e crispată...
Tu urci mereu a suferinții gamă
Privind setos a mamei tale ramă;
Iar inima ta bate 'nsăngerată.*

*Din ochi-ți turburi curge o apă lină
De pare a fi isvor, ce nu mai seacă...
O vorbă dulce-a tatălui alină
Durerea-ți ce în suflăt vii suspină,
Dar tu te culci... și jalea tot nu pleacă...*

*La cîmîtir te vîd de dimineață,
Cînd soarele roșiat se ridică,
Amarnic plîngi și pe mormînt verdeată
Și mii de flori sădești... O! neagră ceață
Ridică-te, prin arbori te despică!*

*— „Mai bine-o noapte lungă să mă prindă
Și să mă poarte 'n liniște eternă,
Figura mamei doar să-mi fie oglindă
La căpătâi o faclă să-mi aprindă...
Ca bun creștin să-mi fie crucea pernă“.*

M. MOTIT

O mare sărbătoare

De multă vreme cetățenii oboreni n'au avut o zi mai frumoasă, mai înalțătoare, ca ziua de 8 Noembrie a. c., când mic și mare-tânăr și bătrîn au mers la cetatea dela Fundeni, ca să participe la desvelirea monumentului ridicat ca omagiu ostașilor morți acum 293 ani, luptînd voinicește pe aceste meleaguri sub comanda înțeleptului și viteazului domnitor Matei Basarab contra Turcilor.

De multă vreme sufletele acestor cetățeni n'au fost mai pline de admirație față de eroii trecutului nostru vitejesc ca în această zi, când toți au depus pe monument flori și lumânări și s'au desvelit cu umilință în fața omagiului ridicat vitejilor.

Cîmpia din jurul lacului Fundeni, unde acum 293 ani se încinsese o luptă aprigă între Români și Turcii ce veneau să înscăuneze fără voința țării pe Radu Mihnea Turcitu, cîmpia aceasta ce mărturisește vitejia trecutului nostru semăna acum cu o mare de căpete, din cauza marelui număr de cetățeni veniți din toate împrejurimile locului. Cetățenii ascultau cu evlavie slujba religioasă a pomenirii acestor eroi.

Cîmpina unde altădată unia sgomotul luptei, unde răsuna buciumul și zăngănitul spadelor roșilor, acum răsuna glasurile preoților, cari piezându-se prin văzduhul nepătruns se'ndreptau spre locuința celui atot puternic.

— „A fost o zi de înalțare sufletească“, a zis arhiepiscopul Platon-Ciosu care a venit ca reprezentant al Sanctității Sale Patriarhul. Sfinția sa Platon-Ciosu a luat parte la oficierea slujbei religioase iar mai târziu a binecuvîntat pe credincioșii adunați și le-a amintit că în vremea ce-o sărbătorim locuitorii erau mult mai credincioși“. Biserica și țara sau neamul erau una și aceeași persoană. Numai prin credință am putut ieși mereu biruitori“ a zis Sfinția Sa.

Dintre oratorii ocazionali ce s'au perindat la tribuna impovizată publicul a rămas adînc impresionat de evocarea luptei făcută de d-nul conferințiar al Casei Școalelor, Lungulescu. În special descrierea vitejei Roșilor, oștenii olteni, și încurajarea domnitorului de către Spătarul Badulescu,

ce a căzut jertfa în această luptă. — „Este însemnată această luptă, în istoria neamului nostru, a zis D. Lungulescu. Dacă Turcii ar fi învins se începea domnia fanarioșilor dela 1632, deci cu un veac mai înainte“.

Asistența a răsplătit pe evocatorul luptei cu repetate aplauze. Terminându-se cuvântările armata da onorurile cuvenite. Apoi poporul grupuri, grupuri se 'ntoarcă spre căminuri comentând mărețul act al zilei. Fiecare cetățean s'a reinălțat sufletește în urma acestei patriotice serbări.

Glorie și mărire celor ce se străduiesc să aduca omagii vitejilor din trecutul neamului nostru!

PETRE S. IOAN

Oscar Wilde

Omul ae geniu e conștient de superioritatea lui; pentru că nu poate să nu-și simtă această superioritate, iar simțind-o să nu și-o arate.

Oscar Wilde

„A fost odată un om, care nu putea gândi decât în bronz. Și acest om avu într'o zi o idee, ideea bucuriei, a bucuriei care stăpânește o clipă. Simțea, însă, că trebuie să și-o exprime, cu orice preț. Dar în lumea întreagă nu mai rămăsese nici o bucată de bronz; oamenii îl întrebuințaseră pe tot. Și omul simția că înnebunește, dacă nu-și exprimă ideea sa.“

Atunci se gândi la o statuie de bronz, de pe mormântul soției sale, statuie pe care o făcuse ca să înfrumuseze mormântul ei, al singurei femei pe care o iubise; eră statueta tristeții, a tristeții care stăpânește viața întreagă. Și omul simțea că devine nebun, dacă nu-și exprimă ideea. Atunci, luă această statuie a tristeții, ce stăpânește viața, o sparse, o topi din nou și făcu statuia bucuriei, a bucuriei care nu stăpânește decât o clipă...“

Aceasta este povestea vieții lui Oscar Wilde. Născut în Dublin dintr'o familie renumită, Oscar moștenește dela mama-sa, o fire distinsă, o sensibilitate și o inteligență puțin comună. Dela părintele său, însă, nu moștenește decât patima pentru tutun și bautură. De bautură, n'a abu-

zat, însă, de cât la sfârșitul vieții sale, când cariera-i eră distrusă. Încă dela vârsta de 7 ani, da dovadă de o inteligență puțin obicinuită.

La universitatea din Oxford se distinge ca un bun student, în special la compoziția engleză, fiind însă foarte slab la studiile elementare. La învățatură Oscar Wilde progresa uimitor, cu toate acestea n'a fost niciodată un cititor, și eră rar văzut cu ochii în cărți. Deasemeni e fapt sigur că, muzica îl plictisea. Nu cânta din nici un instrument și putea cu multă greutate să deosebiască o notă muzicală de alta. E sigur, însă, că eră un om de acțiune; aceasta de alminteri e o trăsătură comună a oamenilor mari ai Irlandei.

Leșit din universitate a vrut să atragă privirile elitei londoneze asupra lui și într'o bună zi, apărî pe străzile Londrei, îmbrăcat într'un „Costum estetic“, o haină de catifea, pantaloni scurți, o cămașă largă cu gulerul întors, o cravată înodată à la Lavalière, iar în mână ținea o floare-a-soarelui pe care o contempla cu expresia unei mari admirații. El susținea că luni întregi a căutat un editor pentru colecția poemelor sale, dar în zadar căci era un necunoscut. Și atunci a încercat să se facă cunoscut, și a reușit. A avut succesul pe care Londra îl ofera cu dărnicie acelora, cari pot să-i îndepărteze plictiseala ei permanentă. La început, totuși, nu prea a fost simpatizat, poate fiind că nu era înțeles. După proces a fost chiar displicut. E cert că atunci când Wilde se împopoțona astfel, în inima lui era o mare amărăciune; căci până la sfârșitul vieții lui sbuciumate și-a dat seama de rolul pe care îl putea juca pe scena lumii, de flacăra geniului ce ardea în el... Prin minunatele lui însușiri de „causeur“ Oscar Wilde devine în scurt timp, stăpânul Londrei; frecventând adunările cele mai distinse, unde paradoxele lui erau ascultate cu sfînțenie. Iată cum povestește el însuși aceasta: „..... Exista odată un om, care era iubit în satul sau, fiindcă istorisea frumos. În fiecare dimineață el parăsea satul, și seara când se reîntorcea, toți locuitorii se adunau în jurul lui și îl întrebau: „Ce-ai văzut azi? Iar el povestea: „..... Am văzut în pădure un faun ce cânta din flaut și un grup de silvani ce dansau...“. Și ce ai mai văzut? îl întrebau... Când am ajuns pe marginea mării, am văzut trei sirene,

pe coama unui talaz, ce își pieptănau părul lor cel verde cu un pieptene de aur!... Și oamenii îl iubeau fiindcă povestea frumos.

Intr'o dimineață, el părăsi, ca de obicei, satul său; însă când ajunse la marginea mării, iată că zărește trei sirene pe coama unui talaz, și cari pieptănau cu un pieptene de aur, părul lor cel verde. Continuându-și plimbarea, el văzu, rezemat de un copac, un faun ce cânta din flaut unui grup de silvani. În seara aceea, când se reîntoarse în sat, și când fu întrebat, ca în alte seri, ce a văzut, el răspunse: „Azi n'am văzut nimic! Și fu decepție.

Timp de trei ani de zile, piesele lui sunt jucate, cu un succes extraordinar, în principalele teatre din lume, el ține conferințe despre esteticism, în Anglia, America, etc; volumele lui sunt epuizate, cuvintele lui sunt ascultate de mii de dispoli. Intru'un cuvânt e „regele vieții“. În aceste clipe fericite ale vieții lui, Oscar Wilde obicinuia să povestească o istorioară, în care făcea aluzie la misiunea sa reprezentativă: — „Eră în amurgul în care Isus trăgea să moară; Iosef din Arimatia, urcând muntele Calvarului, zări culcat pe o pistră albă, un tânăr, care plângea. Iosef se apropie de el și îi zise: — Înțeleg marea ta durere! Intr'adevăr omul acesta a fost un binefacător!“ Omul ridică capul și grăi rar: „Oh! nu plâng, din cauza aceasta! Plâng fiindcă eu însumi am făcut minuni; și eu am dat orbilor lumină, și eu am paralizici, și eu am înviați morți! Și eu am schimbat apa'n vin.... și oamenii nu m'au crucificat....

În fața vulgului, Wilde avea o mască de paradă, făcută ca să uimească și să încante totodată. În ultimii ani fericți, el făcea cele mai ingenioase paradexe pentru a opune în fața cele două morale, naturalismul păgân și idealismul creștin.

Până la sfârșitul vieții, însă, n'a crezut în miracole. E interesant în privința aceasta, paradoxul pe care l'a improvizat într'o discuțiune privitoare la minunile săvârșite de Crist și la numărul lor.

— „Când Crist a vrut să reîntre în Nazareth, acesta era atât de schimbat încât el nici nu l-a recunoscut. Orașul eră plin de râsete, chiote și cântece. Pe scara de marmoră a unui palat grandios, cete de sclavi, încărcăți, cu flori, se imbulziau care de care să ajungă mai

curând. Crist intră în casă. În fundul unei săli de agat, un om eră culcat pe un pat de purpură. Mântuitorul se apropie de el, îl atinse pe umăr și îi zise: „De ce duci viața aceasta? Omul se întoarse. Il recunoscu și îi răspunse: „Am fost lepros; Tu m'ai vindecat. Dece să duc altfel de viață? Crist plecă îngândurat. Și iată că pe drum, văzu o femeie cu fata și veșmintele vopsite și cu picioarele încărcate cu perle; în urma ei, venea un om, îmbrăcat luxos, și cu ochii plini de dorințe. Și Crist se apropie de om și îi vorbi: „Dece urmărești această femeie și pentru ce o privești astfel? Omul îl recunoscu — „Eram orb; Tu m'ai vindecat. Ce să fac altceva în viață? Și Crist îndurerat se apropie de femeie; Acest drum, îi zise cu blândețe, pe care calci tu, este drumul păcatului; dece îți urmezi? Femeia îl recunoscu și îi răspunse răzând: — „Drumul pe care pășesc e plăcut și, apoi, tu îmi vei iertă toate păcatele. Atunci Crist simțindu-și inima plină de amărăciune, voi să părăsească orașul. Dar pe când plecă, zări la marginea orașului, un flăcău ce plângea. Isus se apropie de el, îi mângăie pletele și îl întreba: „Prietene, dece plângi?“

Tânărul om, ridică ochii, îl recunoscu și îi răspunse: Eram mort; Tu m'ai înviat. Ce făc altceva în viață?

O întâmplare nenorocită pentru Wilde îl târăște într'un proces cu Marchiza de Queenberry, unde din acuzator devine acuzat. În ziua procesului după ce se dă ascultare celor șapte capete de acuzare, Oscar Wilde care nu se desvinovașise de fel, e întrebat de un prieten de ce a făcut aceasta. — „Facând altminteri, ar fi însemnat să-mi trădez un prieten“. Biografia au dovedit mai târziu, întregul adevăr al celor spuse mai sus.

Și iată-l pe Oscar Wilde condamnat la închisoare, pe Wilde omul de societate, causeurul, închis între patru pereți umezi, supus la reguli cu care nu era obicinuit, despărțit de viața ce pulsa afară și pe care el o dorea din tot sufletul. Anii de închisoare, grei peste măsură, și i petrece la Readwy-Goal, unde scrie opera sa capitală, în care se apropie de creștinism „De profundis“ lucrare inspirată de Christos, care l-a învățat în celulă care-i adevăratul secret al fericirii omenești. Și în toată purtarea lui de acum înainte se vedea influența creștinismului, care

puse stăpânire pe sufletul agitat al lui Oscar Wilde. De sigur că din operele sale nu va rămâne posterității decât „Salomea” și „de profundis” dar au rămas, în schimb, în amintirea acelor cari au avut norocul să-l cunoască, toate povestirile lui, toate scipirile de geniu, înțelepciune sau nebulie, tot ce poate da darul vorbirii, al vorbirii care farmecă, amuză și instruește totdeodată.

Nu mult după eliberarea lui, pleacă în Franța, țara visurilor sale, unde își dă sufletul la 10 Noembrie 1900.

Printre ultimele lui cuvinte, trebuie să le reținem pe acestea ca fiind un fel de autobiografie :

— „De mult, foarte de mult, pe când eram copil, aveam o mare ambiție : voiam să reformez lumea și să-i schimb felul ei de a fi. M'am ridicat pe mine însumi, numai prin artă, la o înaltă culme. Iar acum, prietenul meu, mă vezi, sunt o biată victimă a câinții”.

Și adaugă surâzând, cum numai el știa să suradă : “

— „Lumea nu e atât de puternică la urma urmei. Pot s'o zgudui cu o o epiramă și s'o răstorni cu un cântec. Însă vrei să știi marea dramă a vieții mele ? Este că mi-am cheltuit geniul în viață iar în opere n'am pus decât talentul”...

BASILE MĂRCULESCU

Probleme rezolvate

1) $y^{(p)}$ fiind derivată de ordinul p a funcției $y = a^x$ să se demonstreze relația :

$$\sum_{p=0}^{p=n} y^{(p)} = L \left(\frac{(La)}{e} \right) \frac{y}{L \frac{a}{e}}$$

N. Teodorescu

Soluția dată de d-l Gh. Stein, cl. VIII R.

$$y = a^x$$

$$y' = a^x L a$$

$$y'' = a^x (L a)^2$$

$$y^{(p)} = a^x (L a)^p \text{ de unde:}$$

$$\sum_{p=0}^{p=n} y^{(p)} = a^x \left[1 + La + (La)^2 + (La)^3 + \dots + (La)^n \right]$$

Termenii din paranteză formând suma unei progresii geometrice, avem :

$$\sum_{p=0}^{p=n} y^{(p)} = \frac{a^x (La)^n La - a^x}{La - 1} = a^x \frac{(La)^n La - 1}{La - 1} = a^x \frac{La (La)^n - L e}{La - L e}$$

$$\sum_{p=0}^{p=n} y^{(p)} = a^x \frac{L \frac{a}{e} (La)^n}{L \frac{a}{e}} = a^x L \left(\frac{a}{e} \right)^n \frac{1}{L \frac{a}{e}} = L \left(\frac{a}{e} \right)^n \frac{y}{L \frac{a}{e}}$$

2) Ecuația : $2x^4 + ax^3 + bx^2 + 7x - 3 = 0$, are 2 dintre rădăcini egale cu $(+1)$ și (-1) . Să se determine a și b și să se găsească celelalte două rădăcini.

N. Teodorescu

1) Soluție dată de d-l Gh. Stein, cl. VIII R. M. Alessandrescu VIII R. și Mojiț Mircea, cl. VII R.

$$f(x) = 2x^4 + ax^3 + bx^2 + 7x - 3 = 0$$

$$f(1) = 2 + a + b + 7 - 3 = 0$$

$$f(-1) = 2 - a + b - 7 - 3 = 0 \text{ sau}$$

$$a + b = -6$$

$$a - b = -8 \text{ de unde: } a = -7 \text{ și } b = 1$$

Ecuația dată se scrie deci :

$$f(x) = 2x^4 - 7x^3 + x^2 + 7x - 3 = 0$$

și pentru că admite rădăcinile 1 și (-1) , este divizibilă cu $(x^2 - 1)$ și deci se mai poate scrie :

$$f(x) = (x^2 - 1)(2x^2 - 7x + 3) = 0, \text{ în care rădăcinile trinomialului } 2x^2 - 7x + 3 \text{ sunt } 3 \text{ și } \frac{1}{2}$$

Avem deci :

$$x_1 = 1, x_2 = -1, x_3 = 3, x_4 = \frac{1}{2}; a = -7, b = 1$$

2) Soluție dată de d-nii : M. Alessandrescu, D. Ionescu, Vanci G. cl. VIII R.

Folosindu-ne de relațiile lui Newton la care adăogăm și relațiile date avem :

$$1) x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = -\frac{a}{2}$$

$$2) (x_1 + x_2)(x_3 + x_4) + x_1 x_2 + x_3 x_4 = \frac{b}{2}$$

$$3) x_1 x_2 (x_3 + x_4) + x_3 x_4 (x_1 + x_2) = -\frac{7}{2}$$

$$4) x_1 x_2 x_3 x_4 = -\frac{3}{2}$$

$$5) \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = -1 \end{cases}$$

Din (2) și (5) avem :

$$6) x_3 x_4 = \frac{b + 2}{2}$$

Din (4) și (6) scoatem $\frac{3}{2} = x_3, x_4 = \frac{b+2}{2}$, de unde $b = 1$

Din (3) și (5) avem:

$$7) (x_3 + x_4) = \frac{7}{2}$$

Din (1) și (7) scoatem: $-\frac{a}{2} = \frac{7}{2}$, de unde $a = -7$

Din expresile $x_3 + x_4 = \frac{7}{2}$ și $x_3 x_4 = \frac{3}{2}$, căpătate din (1) și (4), formăm ecuația:

$$z^2 - \frac{7}{2}z + \frac{3}{2} = 0, \text{ care rezolvată dă:}$$

$$z_1 = x_3 = 3 \text{ și } z_2 = x_4 = \frac{1}{2}$$

3) Să se afle limita expresiei $F(x)$, când x tinde către a :

$$\lim_{x \rightarrow a} F(x) = \lim_{x \rightarrow a} \frac{\frac{a L(x-a)}{L \sin(x-a)} + 3a}{(a-x) \operatorname{tg} \frac{\pi x}{2a}}$$

Vanci Gh., cl. VIII

Soluție dată de d-nii Stein Gh. și Alexandrescu M., VIII R.

Inlocuind pe x cu a , expresia de mai sus capătă forma nedeterminată:

$$\lim_{x \rightarrow a} F(x) = \frac{\infty}{0 \cdot \infty} + 3a$$

Vom înlătura deci nedeterminarea atât numărătorului cât și numitorului aparte, cu ajutorul teoremei lui Hôpital.

1. Să înlăturăm nedeterminarea expresiei $\frac{a L(x-a)}{L \sin(x-a)}$ dela numărător (căci ea produce la numărător nedeterminarea). Vom avea:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{a L(x-a)}{L \sin(x-a)} = \frac{\infty}{\infty} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{a \sin(x-a)}{(x-a) \cos(x-a)} = \frac{0}{0}$$

$$= \lim_{x \rightarrow a} \frac{a \cos(x-a)}{\cos(x-a) - (x-a) \sin(x-a)} = \frac{a \cos 0}{\cos 0} = a$$

Deci:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{a L(x-a)}{L \sin(x-a)} = a$$